Leerstoel Morele dilemma's van multilaterale militaire operaties

Eerste jaarrapportage, 2025-2026

Radboud Universiteit

Woord vooraf

De bijzondere leerstoel Morele dilemma's van multilaterale militaire operaties aan Radboud Universiteit is op 1 oktober 2025 ingesteld in samenwerking met de Faculteit Militaire Wetenschappen van de Nederlandse Defensie Academie. De leerstoel beoogt de kennisontwikkeling te bevorderen, te verbinden en te benutten rondom morele vraagstukken van multilateraal militair optreden in de context van een snel veranderende mondiale omgeving. Na ieder jaar stel ik een overzichtsrapportage over de voortgang en resultaten van deze academische samenwerking.

Prof. dr. Tine Molendijk
Oktober 2026

1. Opzet

Paragraaf 2 bevat een korte beschrijving van de leerstoel. In paragraaf 3 wordt de onderzoeksagenda van de leerstoel beschreven. Paragraaf 4 beschrijft de activiteiten en resultaten in de periode van 1 oktober 2025 tot en met 30 september 2026, het eerste jaar waarin Tine Molendijk de leerstoel bekleedt. Paragraaf 5 bevat een samenvatting en vooruitblik.

2. Korte omschrijving leerstoel

De bijzondere leerstoel Morele dilemma's van multilaterale militaire operaties is op 1 oktober 2025 ingesteld aan de Faculteit der Managementwetenschappen van de Radboud Universiteit (RU). Het betreft de continuering, met een bijgesteld profiel, van een onbezoldigde bijzondere leeropdracht die sinds 1998 aan de Faculteit der Managementwetenschappen is verbonden. De huidige, bijgestelde bijzondere leerstoel heeft een omvang van 0,2 fte en is gepositioneerd binnen de afdeling Politicologie.

De leeropdracht betreft de morele dilemma's van multilaterale militaire operaties en richt zich op het analyseren van morele vraagstukken rondom multilateraal militair optreden in de context van een snel veranderende mondiale omgeving. Daarbij staan drie thema's centraal: besluitvorming; interventie; en post-conflict rechtvaardigheid. Naast onderzoek en onderwijs wordt belang gehecht aan het leveren van een bijdrage aan het maatschappelijk debat en de politieke besluitvorming in Nederland, in aansluiting op het belang dat de Radboud Universiteit hecht aan maatschappelijke dienstverlening.

Tine Molendijk is per 1 oktober 2025 benoemd tot hoogleraar op deze bijzondere leerstoel. Voor de invulling van de leerstoel wordt zij één dag per week vrijgesteld van haar werkzaamheden aan de Faculteit Militaire Wetenschappen van de Nederlandse Defensie Academie.

3. Onderzoeksagenda

Binnen de leerstoel heeft leerstoelhouder Tine Molendijk drie onderzoekslijnen geformuleerd, die de komende jaren worden voortgezet en verder ontwikkeld. De onderzoekslijnen sluiten aan bij de leeropdracht van de leerstoel en richten zich op de morele dilemma's die ontstaan rond militair optreden, zowel in de besluitvorming voorafgaand aan inzet als tijdens en na afloop van inzet. Tegelijkertijd bieden de lijnen ruimte om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen in oorlogvoering en de veranderende verhouding tussen krijgsmacht en samenleving.

Figuur 1: Onderzoeksagenda

3.1 Fundamentele dilemma's van oorlog en militair optreden

De eerste onderzoekslijn richt zich op fundamentele dilemma's van oorlog en militair optreden. Het gaat hierbij om wezenlijke morele vraagstukken die zich voordoen op verschillende niveaus: van politieke besluitvorming over militair ingrijpen, via de keuzes die tijdens militaire inzet onder grote druk worden gemaakt, tot de langdurige gevolgen van oorlog en militair optreden voor zowel militairen als burgers.

Een belangrijk voorbeeld van activiteiten binnen deze onderzoekslijn is het transdisciplinaire NWO/NWA-project Moral injury in context (2019–2026). Dit project is enkele jaren voorafgaand aan de aanvang van de bijzondere leerstoel geïnitieerd en gestart, maar is gedurende de periode van de leerstoel voortgezet. Vanuit de opgedane inzichten en resultaten wordt bovendien gestreefd naar een vervolg op dit in 2026 gefinaliseerde project. Het project richtte zich op de rol van organisatiefactoren, technologische innovatie, politieke besluitvorming en publieke opinie bij het ontstaan en de ontwikkeling van morele verwonding binnen de politie en krijgsmacht. Daarnaast omvatte het project een deelonderzoek waarin via actieonderzoek werd gewerkt aan de ontwikkeling van interventies, zoals training, psychoeducatie, verbeterde besluitvorming rondom inzet van geüniformeerde beroepen. De ontwikkeling en implementatie van interventies loopt nog door via de leerstoelhouder in samenwerking met voormalig consortiumleden en stakeholders. Alle resultaten van dit project zijn beschikbaar via de speciaal voor dit doel ontwikkelde projectwebsite: www.projectmoralinjury.nl.

Binnen deze eerste onderzoekslijn valt ook het internationale ZonMw-project (2024–2027) naar dilemma's en weerbaarheid van zorgmedewerkers in tijden van crisis en pandemie in Nederland, Zweden en Brazilië, in samenwerking met onderzoekers uit deze landen. Ook is met de leerstoelhouder als promotor een promotieonderzoek naar militaire humor (start 2025) en een promotieonderzoek gestart naar destructief leiderschap in een militaire context door een buitenpromovendus (start 2026). Militaire humor wordt onderzocht als een dagelijkse menselijke praktijk in bijzondere omstandigheden. Net als stress en trauma biedt humor een waardevolle lens op de manier waarop mensen omgaan met de morele dilemma's en spanningen van oorlog en militair optreden. Het onderzoek naar destructief leiderschap richt zich op de manier waarop leiderschap in militaire context kan bijdragen aan schadelijk gedrag en negatieve gevolgen voor militairen en hun organisatie, en welke rol volgers en bredere contextfactoren daarin kunnen spelen.

3.2 Nieuwe dilemma's door nieuwe manieren van optreden

De tweede onderzoekslijn richt zich op de nieuwe morele dilemma's die ontstaan door veranderende vormen van militair optreden en technologische innovatie. Hoewel onderzoek naar nieuwe militaire technologieën sterk in ontwikkeling is, bestaat er nog relatief weinig genuanceerd en empirisch onderzoek dat is geworteld in de daadwerkelijke ervaringen van degenen die met deze technologieën werken en ermee worden geconfronteerd. Gerateerd hieraan worden ethische vraagstukken rond technologie vaak op abstract niveau benaderd, terwijl de morele betekenis van technologie zich juist manifesteert in concrete praktijken en geleefde ervaringen.

Binnen deze onderzoekslijn staat daarom centraal hoe nieuwe technologieën en vormen van oorlogvoering de morele ervaring van militair optreden veranderen en welke nieuwe dilemma's zij voor militairen en andere betrokkenen met zich meebrengen. Daarbij wordt gekeken naar concrete technologische ontwikkelingen, zoals het gebruik van drones en artificiële intelligentie (AI), maar ook naar nieuwe vormen van beïnvloeding en conflictvoering, waaronder desinformatie en psychologische beïnvloeding via sociale media.

Een concreet voorbeeld is een promotieonderzoek met de leerstoelhouder als co-promotor naar de juridische en ethische vraagstukken rond *cognitive warfare in cyberspace* (start 2025). Dit onderzoek richt zich op de manier waarop digitale middelen kunnen worden ingezet om het denken, waarnemen en handelen van individuen en samenlevingen te beïnvloeden, en op het identificeren en ontwikkelen van juridische en ethische kaders om dit te kunnen beoordelen en begrenzen. Daarmee sluit het onderzoek direct aan bij de bredere vraag hoe nieuwe vormen van oorlogvoering niet alleen de manier waarop oorlog wordt gevoerd veranderen, maar ook de aard van de morele dilemma's die daarmee gepaard gaan.

Naast dit promotieonderzoek worden verdere onderzoeksmogelijkheden verkend rond de morele dimensies van nieuwe technologieën en hedendaagse vormen van

oorlogvoering, met bijzondere aandacht voor de degenen die hiermee in de praktijk te maken hebben.'

3.3 Back to warfighting?

Waar de tweede onderzoekslijn een focus heeft op innovatie, richt de derde onderzoekslijn zich juist op de terugkeer van grootschalige oorlog en conventionele oorlogvoering. Dat zien we immers ook. Sinds de grootschalige Russische invasie van Oekraïne en de terugkeer van onder meer loopgravenoorlog, bereidt Europa zich opnieuw nadrukkelijker voor op grootschalig militair conflict. Deze verschuiving 'back to warfighting' verdient nader onderzoek

Een belangrijke vraag binnen deze onderzoekslijn is in hoeverre politieke en maatschappelijke opvattingen over oorlog en geweld door de jaren heen zijn veranderd, in het bijzonder sinds recente geopolitieke veranderingen. Daarbij spelen ook vragen als: Hoe zit het met de gevechtsbereidheid of juist aversie tegenover militair optreden onder burgers, en wat verstaan zij daar dan onder? En: Hoe is het voor militairen om weer 'ouderwets' te vechten in oorlogen die tegelijkertijd door nieuwe technologie grondig zijn veranderd?

Samen met de Vrije Universiteit Amsterdam, de Erasmus Universiteit Rotterdam en de Nederlandse Defensie Academie vindt internationaal vergelijkend onderzoek plaats onder de projectnaam *Armed Forces & Society* (start 2025). Binnen dit project verricht het team onderzoek naar veranderende relaties tussen krijgsmacht en samenleving in verschillende NAVO-landen, specifiek Nederland, Duitsland, Zweden, Litouwen, Slowakije en Spanje. Door een combinatie van kwantitatief en kwalitatief onderzoek wordt gekeken naar maatschappelijke verwachtingen en percepties ten aanzien van de krijgsmacht en bereidheid onder zowel burgers als militairen tot verschillende soorten militaire inzet.

Daarnaast omvat deze derde onderzoekslijn een promotieonderzoek met de leerstoelhouder als promotor (start 2026) dat op etnografische wijze de dagelijkse militaire praktijk van het werken aan de zogenoemde 'wil om te vechten' onderzoekt. Het doel van dit onderzoek is om beter te begrijpen hoe liberale democratieën hun vermogen tot dodelijk geweld organiseren, legitimeren en in stand houden, en hoe dit proces zich vertaalt naar de dagelijkse praktijk en geleefde ervaringen van militairen die zich voorbereiden op vechten. Mede door het taboe binnen liberale democratieën op dit soort thematiek ontbreekt het aan kennis hierover. Tot slot valt onder deze lijn een promotieonderzoek met de leerstoelhouder als promotor (start 2026) naar burgerbescherming in een tijd waarin Defensie zich opnieuw voorbereidt op grootschalig conflict. Dit onderzoek richt zich specifiek de juridische en morele verantwoordelijkheden van militairen voor de bescherming van burgers bij de voorbereiding op grootschalige interstatelijke conflicten, waarbij wordt onderzocht hoe militairen op verschillende niveaus deze verantwoordelijkheid begrijpen, afwegen en vertalen naar de praktijk en welke dilemma's daarbij ontstaan.

4. Activiteiten en resultaten jaar 1

4.1 Onderwijs aan Radboud Universiteit

1. De leerstoelhouder gaf afgelopen jaar gastcolleges in verschillende vakken van de Radboud Universiteit, waaronder *Politics, Ethics and Practice, Framing van Veiligheid en Conflict* en *Policymaking in Conflict-affected Societies* en *Maatschappelijk Geëngageerd Leren*.
2. De promovendi die binnen de leerstoel zijn geworven en aangesteld, met behulp van door de leerstoelhouder verworven subsidies, verzorgen voor 5% van hun aanstelling onderwijs aan de Radboud Universiteit.
3. Afgelopen jaar vond een uitwisseling plaats tussen promovendi van de Radboud Universiteit, de Zweedse Defensieuniversiteit en de Nederlandse Defensie Academie (NLDA). De promovendi leerden van elkaars onderzoek en volgden colleges van docenten van de verschillende instellingen. De leerstoelhouder gaf ook colleges in dit kader.

4.2 Organisatie Radboud-evenementen

- Publieksevenement *'De groeiende rol van oorlog en defensie in de samenleving' op* 9 september 2026. Mede georganiseerd vanuit onderzoeksproject *Armed forces & society* samen met *Radboud Reflects*. Nijmegen, Nederland. Link.
- Symposium *'The Democratic Way of War: How to Adapt to a Changing Security Landscape while Staying True to Our Democratic Principles'* op 29 oktober 2026. Mede georganiseerd met Bertjan Verbeek en Victor Bouemar (kartrekker), een samenwerking tussen Radboud Universiteit (RU) en Nederlandse Defensie Academie (NLDA). Nijmegen, Nederland.

4.3 Overige activiteiten aan, voor of vanuit Radboud Universiteit

- Ontwikkeling van samenwerkingsverbanden tussen de Radboud Universiteit (RU), Nederlandse Defensie Academie (NLDA) en SDU. In dit kader is onder meer een PhD-uitwisseling en een gezamenlijk symposium tussen de drie instituten geïnitieerd en georganiseerd.
- Contact gelegd met Pax Christi – de partij die de oorspronkelijke leerstoel instelde – en mogelijkheden verken voor toekomstige samenwerking, waaronder de gezamenlijke organisatie van bijeenkomsten en andere gelegenheden.
- Actief deelgenomen aan verschillende facultaire bijeenkomsten over 'Samenwerking Defensie', gericht op de bespreking kansen, zorgen en dilemma's over samenwerking tussen de Radboud Universiteit en Defensie, en bijgedragen aan de verdere interne en externe dialoog hierover.

4.4 Begeleiding promovendi

Voltooid:

Type PhD & begeleiding	Promovendus	Voltooid	Onderwerp
Interne promovendus Radboud, Co-promotor	Sofie van der Maarel	2025	Socio-technologische aspecten van moral injury*

Lopend:

Type PhD & begeleiding	Promovendus	Gestart	Onderwerp
Interne promovendus Radboud, Promotor	Naomi Gilhuis	2019	Politieke en maatschappelijke aspecten van moral injury*
Interne promovendus Radboud, Promotor	Djoeke Reeskamp	2025	Militaire humor als lens in geweldsorganisaties*
Interne promovendus Radboud, Promotor	Lucca de Ruiter	2026	Burgerbescherming in de voorbereiding op grootschalig conflict
Buitenpromovendus bij Radboud, aangesteld bij de NLDA, Promotor	Kevin van Loon	2026	Destructief leiderschap
Buitenpromovendus bij Radboud, aangesteld bij de NLDA, Promotor	Hans Lemain	2026	*How do liberal democracies organize, legitimize and sustain their capacity for lethal violence, and how is it enacted by soldiers?*
Co-promotor, promovendus aangesteld bij UvA, Co-promotor	Elisabeth Dick	2025	*Cognitive warfare*

* De met een * gemarkeerde projecten zijn al voor de start van de bijzondere leerstoel opgezet en gestart, maar liepen ook tijdens de periode van de leerstoel.

4.5 Subsidies

Verschillende van de onderstaande subsidies zijn voor de aanvang van de bijzondere leerstoel aangevraagd en toegekend. De projecten die hiermee werden opgestart zijn echter tijdens de periode van de leerstoel gestart of voortgezet.

Hoofdaanvrager subsidies, ontvangen door de Radboud Universiteit:

Subsidie	Project	Bedrag	Verstrekker	Status
Meerjarig Onderzoek	*HUMIL: Military humor as existential meaning, camaraderie and psychological coping*	€ 263.737	NLVi & LZV	Interne PhD-kandidaat Djoeke Reeskamp is sinds 2025 binnen dit project gestart.
RT&I	*Anticiperen op het onvoorspelbare:*	€ 547.495	Ministerie van Defensie,	Interne PhD-kandidaat Lucca de Ruiter is

Subsidie	Project	Bedrag	Verstrekker	Status
	Juridische en morele voorbereiding op toekomstige grootschalige operaties onder druk		Science & Technology	sinds 2026 binnen dit project gestart.

Medeaanvrager subsidies, ontvangen door samenwerkingspartner:

Subsidie	Project	Bedrag	Verstrekker	Status
NWA	*Armed Forces and Society: Dutch Public Opinion on the Military and Defence in Comparative Perspective*	€ 153.441	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO)	Hoofdaanvrager is Vrije Universiteit, project gestart in 2025
RT&I-subsidie	*What are citizens willing to fight for? The Dutch in a comparative perspective*	€ 225.781	Ministerie van Defensie, Science & Technology	Hoofdaanvrager is Erasmus Universiteit Rotterdam, project gestart in 2025
NLVi-subsidie	*Taboos: The influence of the unspeakable on the well-being of the veteran*	€ 50.160	Meerjarig Onderzoek Nederlands Veteraneninstituut	Hoofdaanvrager is ARQ, looptijd project 2025-2026
ZonMw-subsidie	*Effects of COVID-19 measures on moral injury in healthcare in different scenarios*	€ 558.805	Nederlandse Organisatie voor Gezondheidsonderzoek en Ontwikkeling (ZonMw)	Hoofdaanvrager is Radboudumc, looptijd project 2024–2027

4.6 Commissies

- 2025–2027: Lid Scientific Advisory Committee on the Netherlands-Afghanistan Research Programme of NIOD and NIMH: https://nederlandafghanistan.org/
- 2025: Voorzitter Begeleidingscommissie Periodieke Rapportage Veiligheid, Ministry of Defence.

4.7 Oratie

Molendijk, T. (2026). Mensenwerk in een geweldsorganisatie. Morele dilemma's van militaire operaties [Human Work in an Organisation of Violence: Moral Dilemmas of Military Operations]. [Inaugural lecture.] Nijmegen: Radboud University Press. LINK (open access)

Oratie uitgesproken: 7 mei 2026, Nijmegen.

4.8 Publicaties

Hieronder volgen alle teksten gepubliceerd na de start van de bijzonder leerstoel. Voor de meeste publicaties geldt dat het onderzoek en schrijfproces voor aanvang van de bijzondere leerstoel gestart.

Boeken:

- Molendijk, T., T. Eikenaar, N. Gilhuis, & S. van der Maarel (eds.) (2025) *Handboek Moral Injury in Context: Een Wetenschappelijke Gids over Morele Verwonding voor de Praktijk*. Amsterdam: Boom. LINK (open-access)*(result of NWO-NWA project, which I initiated and led)*

Boekhoofdstukken:

- Molendijk, T., van der Maarel, S., & Peperkamp, L. (2026). Artificial decision-making on life-or-death: Moral-psychological implications for combatants with increasing autonomy in weapon systems. In B. Boutin, T. K. Woodcock, & S. Soltanzadeh (Eds.), *Legal, ethical, and technical dilemmas in military artificial intelligence*. Springer.

Artikelen:

- Molendijk, T. (2026). War is back in post-heroic Europe: Change and continuity in the relationship between the armed forces and society. *Armed Forces & Society, 52*(1), 29–53.
- Molendijk, T. (2026). A contextual model of moral injury: Redefining trauma in frontline professions through ethics and context. *Work, Employment and Society, 40*(3). https://doi.org/10.1177/09500170251386329
- Van der Maarel, S., Kramer, E.-H., & Molendijk, T. (2026). Experimentation, legitimacy, and lived experiences in military innovation: The case of the Dutch Land Information Manoeuvre Centre. *Critical Military Studies*. Advance online publication. https://doi.org/10.1080/23337486.2026.2677974
- Hjalmarsson, A., Grimell, J., van Gurp, J., Looijmans, M., Molendijk, T., Almeida, A. G., Kok, N., Mello, A. F., & Coimbra, B. M. (2026). The Swedish Moral Injury Symptoms Scale–Health Professional: Psychometric evaluation in a sample of hospital-based healthcare professionals across Sweden. *Frontiers in Psychology, 17*, 1923213.
- Gilhuis, N., & Molendijk, T. (2026). Navigating moral injury and the search for recognition: Dutch peacekeeper veterans return to Lebanon. *Armed Forces & Society, 52*(3), 1153–1174.
- Molendijk, T. (2026). Mensenwerk in een geweldsorganisatie. *Militaire Spectator, 195*(7/8), 411–423.
- ter Heide, F. J. J., Nauta, B., Molendijk, T., Mooren, T. M., & Olff, M. (2026). The crack in our souls: Military veterans' perceptions of a potentially morally injurious peacekeeping mission. *Traumatology, 32*(3), 534–543.
- Morris, D., Molendijk, T., Boyer, L., Bengo, J. M., Mtande, T. S., Bengo, E. M., Bow, S., Bäck, P. S., Murray, E., & Dean, W. (2025). Dampening the flames turmoil:

International perspectives on sources of moral harms and their implications for health policy and practice. *Journal of Public Health, 47*(Suppl. 1), i23–i33.
- Molendijk, T., & Lathouwers, R. (2025). Types of decorations, their social meaning and influence on moral injury: A mixed methods approach. *PLOS ONE, 20*(10), e0333344.
- Molendijk, T. (2025). Addressing moral injury in practice: Suggestions for organisational, political and societal interventions. *European Journal of Psychotraumatology, 16*(1), 1–7.
- Koenen, M., & Molendijk, T. (2025). Trainen van Oekraïense rekruten als 'een hoofdstuk zonder einde'. *Militaire Spectator, 194*(7/8), 424–437.

4.9 Media-optredens

- 2 juli 2026. Geïnterviewd door Erna van Balen voor: Hoe defensie oprukt aan Nederlandse universiteiten: 'Een deel van de academische wereld is principieel tegen'. *De Volkskrant* [dagblad].
- 29 juni 2026. Geïnterviewd door *Dit is de Dag* over onbemande wapensystemen. *EO Dit is de Dag* [radioprogramma].
- 25 juni 2026. Geïnterviewd door Marc Pollen over de beleving van droneoperators en gebruikers van andere nieuwe technologieën. *Scherpschutters* [podcast].
- 17 juni 2026. Hoofdgast bij *Spraakmakers* over mijn onderzoek en aanverwante onderwerpen. *NPO Radio 1 Spraakmakers* [radioprogramma].
- 20 april 2026. Geïnterviewd door Marc Pollen over de psychologie en ethiek van oorlog. *Scherpschutters* [podcast].
- 4 april 2026. Geïnterviewd door Inge Mutsaers voor 'De bestuurder kijkt de vijand recht in de ogen'. *Trouw* [dagblad].
- 2 april 2026. Geïnterviewd door *Dit is de Dag* over drones en de impact ervan op oorlogsvoering. *EO Dit is de Dag* [radioprogramma].
- 30 maart 2026. Geïnterviewd door BNNVARA voor 'Waarom zijn ziekenhuizen zo vaak oorlogsdoelwit?'. *BNNVARA Alledaagse vragen* [radioprogramma].
- 25 maart 2026. Geïnterviewd door RTL Nieuws over Israëlische soldaten die 'op meerdere frontlinies vechten'. *RTL Nieuws* [nieuwsprogramma].
- Maart 2026. Geïnterviewd door Stan van Pel voor 'Hoogleraren bij de krijgsmacht'. *Vox*.
- 6 maart 2026. Geïnterviewd door RTL Nieuws over de mogelijke herinvoering van de militaire dienstplicht in Nederland. *RTL EditieNL* [nieuwsprogramma].
- 28 februari 2026. Geïnterviewd door Marwim Schultz voor 'Oekraïense oorlogsbeelden online: "Psychologisch nodig om ander als doelwit te zien"'. *Reformatorisch Dagblad* [dagblad].
- 28 januari 2026. Geïnterviewd door *BNR In het Defensief* voor 'Nederlanders hoeven niet bang te zijn dat Rusland op de stoep staat, wél voor zwart-witdenken'. *BNR Nieuwsradio In het Defensie* [radioprogramma].
- 24 januari 2026. Geïnterviewd door *EenVandaag* over ICE-agenten in de Verenigde Staten en de legitimiteit van situaties waarin geweld wordt gebruikt. *NPO 1 EenVandaag* [televisieprogramma].

- 17 december 2025. Geïnterviewd door NOS voor ‘Om te blijven groeien “moet Defensie het eerlijke verhaal vertellen”’. *NOS Nieuws*.
- 26 november 2025. Geïnterviewd door Derk Boswijk voor ‘#56 Tine Molendijk – Morele dilemma’s bij oorlogsvoering’. *Buitenland met Boswijk* [podcast].
- 10 oktober 2025. Geïnterviewd door Rianne Lachmeijer voor ‘Wéér Nederlandse militair omgekomen: “Realistisch oefenen heeft prijs”’. *NU.nl* [nieuwswebsite].

4.10 Presentaties en lezingen

- Molendijk, T. (2026, 9 september). *The growing role of war and defense in society* [Keynote]. Radboud Reflects, Nijmegen, Nederland.
- Molendijk, T. (2026, 28 augustus). *Moral injury as a lens into military ethics* [Keynote presentation]. MERLIN Summit, Military Ethics Research Network (MERLIN), UNSW Canberra, Perth, Australië.
- Molendijk, T. (2026, 9 juli). *Wars abroad and Europeans’ willingness to fight* [Conference paper presentation]. *From interventionism to territorial defense*, authors’ workshop for a special issue of *Contemporary Security Policy*, Vilnius University, Vilnius, Litouwen.
- Molendijk, T. (2026, 27 juni). *Ik, soldaat* [Discussant contribution]. Theater Utrecht, Utrecht, Nederland.
- Molendijk, T. (2026, 23 april). *Warrior gezocht* [Keynote presentation]. Koninklijke Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap (KVBK), Amsterdam, Nederland.
- Molendijk, T. (2026, 31 maart). *Military ethics* [Invited presentation]. C&V Defence Annual Event, C&V & European International Society for Military Ethics (EuroISME), Brussel, België.
- Molendijk, T. (2026, 6 maart). *Perspectives on peace in a changing world order* [Panel contribution]. Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW), Amsterdam, Nederland.
- Molendijk, T. (2025, 17 december). *The moral dilemmas of war* [Keynote presentation]. Science and Cocktails, Amsterdam, Nederland.

5. Samenvatting en vooruitblik

Deze jaarrapportage biedt een overzicht van de belangrijkste activiteiten en resultaten van het eerste jaar van de bijzondere leerstoel Morele dilemma’s van multilaterale militaire operaties. Het eerste jaar stond in het teken van het opbouwen van de onderzoeksagenda, het versterken van samenwerkingsverbanden, en met name onderzoek, onderwijs en bijdrage aan het maatschappelijk debat.

Het onderwijs vanuit de leerstoel bestond intentioneel niet uit een geïsoleerde cursus, maar uit colleges binnen bestaande vakken aan de Radboud Universiteit, waaronder *Politics, Ethics and Practice, Framing van Veiligheid en Conflict* en *Policymaking in Conflict-affected Societies* en *Maatschappelijk Geëngageerd Leren*. Daarmee wordt de expertise en onderzoeksagenda van de leerstoel verbonden met bredere academische perspectieven binnen de politicologie en antropologie. Daarnaast vond een uitwisseling

plaats tussen promovendi van de Radboud Universiteit, de Zweedse Defensieuniversiteit en de Nederlandse Defensie Academie (NLDA).

Ook op het gebied van onderzoek zijn in het eerste jaar belangrijke stappen gezet. Hoewel een deel van de resultaten bestaat uit individuele presentaties en publicaties, wordt het merendeel van de onderzoeksactiviteiten gekenmerkt door samenwerking. Deze samenwerking heeft onder meer vorm gekregen in verschillende grotere onderzoeksprojecten binnen interuniversitaire consortia en verschillende promotieonderzoeken. Een aanzienlijk deel van deze meerjarige onderzoeksprojecten is in 2025 en 2026 van start gegaan. Daarmee heeft het eerste jaar van de leerstoel, naast verschillende concrete resultaten die voortbouwen op reeds lopend onderzoek, vooral een belangrijke basis gelegd voor de verdere uitvoering van een meerjarige onderzoeksagenda.

Wat betreft maatschappelijke dienstverlening heeft de leerstoelhouder actief bijgedragen aan het maatschappelijke en beleidsmatige debat via mediaoptredens, en lezingen voor en gesprekken het ministerie van Defensie, Kamerleden, maatschappelijke organisaties en vertegenwoordigers van de krijgsmacht. Daarnaast zijn de relaties tussen de Radboud Universiteit en de NLDA versterkt via uitwisselingen en gezamenlijke symposia.

Met dit alles ligt er na het eerste jaar een stevige basis. De komende jaren zal de nadruk daarom liggen op het voortzetten en verder ontwikkelen van het genoemde onderzoek en onderwijs, en de vertaling daarvan naar het maatschappelijke debat en de praktijk.